

โครงการ
การเรียนการสอนเพื่อเสริมประสบการณ์

ชื่อโครงการ ความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3
และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated ในประชากรไทย

Association between rs116909374 on 14q13.3
and differentiated thyroid cancer in Thai population

ชื่อนิสิต นางสาวสุนิตา ชุณห์กุล เลขประจำตัว 5832151523

ภาควิชา พญักษศาสตร์

ปีการศึกษา 2561

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของโครงการทางวิชาการที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของโครงการทางวิชาการที่ส่งผ่านทางคณะที่สังกัด

The abstract and full text of senior projects in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the senior project authors' files submitted through the faculty.

ความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3
และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated ในประชากรไทย

นางสาวสุนิตา ชุณหะกุล

โครงการวิทยาศาสตร์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพันธุศาสตร์ ภาควิชาแพทยศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561

Association between rs116909374 on 14q13.3
and differentiated thyroid cancer in Thai population

Miss Sunita Chunkul

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Bachelor of Science in Genetics
Department of Botany
Faculty of Science, Chulalongkorn University
Academic Year 2018

ชื่อโครงการวิทยาศาสตร์	ความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated ในประชากรไทย
ชื่อนิสิต	นางสาวสุนิตา ชุณหกุล
สาขาวิชา	พันธุศาสตร์
ภาควิชา	พฤกษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรา ยี่ทอง
ปีการศึกษา	2561

ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการวิทยาศาสตร์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพันธุศาสตร์

คณะกรรมการสอบโครงการวิทยาศาสตร์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรา ยี่ทอง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ธาริน โสรัตน์ระกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรืองวิทย์ บรรจงรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อโครงการวิทยาศาสตร์	ความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated ในประชากรไทย
ชื่อนิสิต	นางสาวสุนิตา ชุณหกุล
สาขาวิชา	พันธุศาสตร์
ภาควิชา	พฤกษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรา ยี่ทอง
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

มะเร็งต่อมไทรอยด์ เป็นมะเร็งที่พบได้ทุกช่วงอายุ ซึ่งพบในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated (DTC) เป็นชนิดที่สามารถพบบ่อยที่สุดของมะเร็งต่อมไทรอยด์ทั้งหมด จากการศึกษา Genome Wide Association Study (GWAS) ในประชากรประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า SNPs 5 ตำแหน่ง ได้แก่ rs965513 rs944289 rs116909374 rs2439302 และ rs966423 มีความสัมพันธ์กับการเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated ในประชากรไทย ผู้วิจัยทำการศึกษาในผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จำนวน 207 คน และคนปกติจำนวน 179 คน จากนั้นศึกษาจีโนไทป์ของแต่ละคนด้วยวิธี PCR-RFLP และตรวจสอบด้วยวิธี Sequencing ผลการวิจัยพบว่าในผู้ป่วยโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC มีจีโนไทป์ CC และ CT จำนวน 206 และ 1 คน ตามลำดับ ส่วนคนปกติมีจีโนไทป์ CC จำนวน 179 คน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้พบว่า rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 ไม่มีความสัมพันธ์กับมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ในประชากรไทย จากการศึกษาในประเทศต่างๆ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัลลีล T ของ rs116909374 กับการเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์ในคนคอเคเซียน ในขณะที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 กับการเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์ในคนเอเชีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ ดังนั้น ทำให้ rs116909374 จึงไม่เหมาะสมในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำนายโอกาสการเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์ในประชากรไทย เนื่องจาก rs116909374 ไม่มีความสัมพันธ์กับมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ในประชากรไทย และคนเอเชีย ซึ่งมีความแตกต่างทางเชื้อชาติกับคนคอเคเซียนที่พบความสัมพันธ์ได้

คำสำคัญ: มะเร็งต่อมไทรอยด์, rs116909374, 14q13.3, PCR-RFLP

Title	Association between rs116909374 on 14q13.3 and differentiated thyroid cancer in Thai population
Student name	Miss Sunita Chunkul
Program	Genetics
Department	Botany
Advisor	Assist. Prof. Dr. Patra Yeetong
Academic year	2018

Abstract

Thyroid cancer can be found at every age and women are more likely to develop thyroid cancer than men. Differentiated thyroid cancer (DTC) is the most common type of all thyroid cancers. Previous Genome Wide Association Study (GWAS) in United States population demonstrated that 5 SNPs including rs965513 rs944289 rs116909374 rs2439302 and rs966423 were associated with thyroid cancer. The objective of this study is to identify the association between rs116909374 on 14q13.3 and differentiated thyroid cancer in Thai population. Differentiated thyroid cancer patients and healthy controls of 207 and 179 individuals, respectively. PCR-RFLP analysis was used to determine the genotype and the results were confirmed by sequencing. We found that 206 and 1 individuals Thai differentiated thyroid cancer patients had CC and CT genotypes, respectively, while only CC genotype were found in the healthy controls. Hence, there was no significant association between the risk T allele of rs116909374 and DTC in Thai population. Previous study showed that no association was found between rs116909374 and thyroid cancer in Asian which corresponded with this study. In conclusion, rs116909374 is not an informative genetic markers for thyroid cancer prediction in Thai population.

Keywords: Thyroid cancer, rs116909374, 14q13.3, PCR-RFLP

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิทยาศาสตร์นี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี โดยได้รับความปรึกษาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรา ยี่ทอง อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำโครงการ อีกทั้งยังช่วยแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง และอาจารย์ ดร.สุรัสวดี อิศวรรัตน์ ที่ช่วยเก็บตัวอย่างเลือดที่ใช้ในการทำโครงการ รวมทั้งให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำโครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ธาริน โฉมดีตระกูล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรืองวิทย์ บรรจงรัตน์ กรรมการสอบ ที่ช่วยตรวจทาน ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และแก้ไขโครงการวิทยาศาสตร์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณเงินทุนสนับสนุนจากโครงการการเรียนการสอนเพื่อเสริมประสบการณ์ ปีการศึกษา 2561 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มอบเงินทุนสำหรับการทำโครงการวิทยาศาสตร์ และเงินทุนอุดหนุนการศึกษาจากกองทุนสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน จนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำโครงการให้สำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณห้องปฏิบัติการ 306 และ ห้องปฏิบัติการกลาง ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์การทดลอง ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่างๆในห้องปฏิบัติการ

ขอขอบคุณนางสาวสโรชา มิตรบัญญัติ, นางสาวมณฑกา สิงห์พรม และนายรัฐพงศ์ โสมติด ที่ช่วยเหลือในการทำการทดลอง และกำลังใจจนทำให้โครงการนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณตัวอย่างเลือดของผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ และคนปกติทุกคน สำหรับการทำการทดลองในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และเพื่อนๆ ทุกคน สำหรับการสนับสนุน การช่วยเหลือและกำลังใจในการทำโครงการครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการดำเนินการ	12
บทที่ 4 ผลการทดลอง	18
บทที่ 5 อภิปรายผลการศึกษา	22
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา	24
เอกสารอ้างอิง	25
ภาคผนวก	28

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ก้อนมะเร็งที่ต่อมไทรอยด์	4
ภาพที่ 2.2 การศึกษา Genome-wide association study (GWAS)	7
ภาพที่ 2.3 Single nucleotide polymorphisms (SNPs)	8
ภาพที่ 2.4 ตำแหน่งของ rs116909374 บนโครโมโซมที่ 14q13.3	8
ภาพที่ 2.5 ขั้นตอนการทำงานของกระบวนการพีซีอาร์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ Denaturation, Annealing และ Extension	10
ภาพที่ 4.1 แผนภาพจำลองการตัดของเอนไซม์ตัดจำเพาะ <i>NsiI</i>	19
ภาพที่ 4.2 ผลเจลอิเล็กโทรโฟรีซิสของการหาอุณหภูมิที่เหมาะสมในขั้นตอน annealing ของ rs116909374 ที่อุณหภูมิ 56 และ 58 องศาเซลเซียส	19
ภาพที่ 4.3 ผลเจลอิเล็กโทรโฟรีซิสของการตัดด้วยเอนไซม์ตัดจำเพาะ <i>NsiI</i>	20
ภาพที่ 4.4 ผล DNA sequencing ของ rs116909374	21

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบข้อจำกัดของการตรวจสอบจีโนไทป์วิธี RFLP DNA sequencing และ HRM	11
ตารางที่ 3.1 ส่วนผสมที่ใช้ในปฏิกิริยาเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ	14
ตารางที่ 3.2 สภาวะในปฏิกิริยาเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ	15
ตารางที่ 3.3 ส่วนผสมที่ใช้ในปฏิกิริยาการตรวจสอบจีโนไทป์	16
ตารางที่ 4.1 เพศ อายุ และช่วงอายุของผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC และคนปกติที่นำมาศึกษา	18
ตารางที่ 4.2 ลำดับนิวคลีโอไทด์ของไพรเมอร์ที่ใช้ศึกษาที่ตำแหน่ง rs116909374	18
ตารางที่ 4.3 สภาวะในปฏิกิริยาตรวจสอบจีโนไทป์	19
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลจีโนไทป์ของคนปกติ และผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ที่ทำการศึกษา	20

บทที่ 1

บทนำ

ต่อมไทรอยด์ (thyroid gland) เป็นอวัยวะสร้างฮอร์โมน T3 (triiodothyronine) และ T4 (thyroxine) ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการเผาผลาญพลังงานของร่างกาย อุณหภูมิของร่างกาย ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ระดับไขมันในเลือด รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึก เมื่อผิดปกติ บริเวณต่อมไทรอยด์จะมีลักษณะเป็นก้อนโตขึ้น ซึ่งอาจเกิดเป็นโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ (thyroid cancer) (Bonert and Friedman, 2007)

มะเร็งต่อมไทรอยด์ เป็นมะเร็งที่พบได้ทุกช่วงอายุ โดยพบในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในปี 2559 โรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 14 ของโรคมะเร็งที่พบทั้งหมดในประเทศไทย และมะเร็งต่อมไทรอยด์ถูกจัดเป็นอันดับที่ 8 ของมะเร็งทั้งหมดที่พบในประชากรหญิงไทย (สถาบันมะเร็งแห่งชาติ, 2561) มะเร็งต่อมไทรอยด์มี 3 ชนิด ได้แก่ differentiated thyroid cancer (DTC) medullary thyroid cancer (MTC) และ anaplastic thyroid cancer (ATC) (Verburg, Brans, and Mottaghy, 2011) โดยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC เป็นชนิดที่สามารถพบได้ 94% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ทั้งหมด (Sherman, 2003) และสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดย่อย ได้แก่ papillary thyroid cancer (PTC) และ follicular thyroid cancer (FTC) (Verburg et al., 2011) ซึ่งชนิดย่อย PTC พบได้ 85% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC (Palimeri, Gousis, and Vlassopoulou, 2015)

งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาถึงความผิดปกติแบบ somatic mutation จากก้อนมะเร็งต่อมไทรอยด์ ซึ่งเป็นการตรวจวิเคราะห์เพื่อยืนยันการเกิดโรค การวางแผนการรักษา ตลอดจนเพื่อการพยากรณ์โรค เช่น มิวเทชันในยีน *BRAF* ที่ตำแหน่ง c.1799T>A (p.V600E) พบมากถึง 40% ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC มิวเทชันในยีน *RAS* ที่โคดอน 12 13 หรือ 61 พบ 10-12% ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC และมิวเทชันในยีน *RET* ตรวจพบในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC 40-70% (Chien and Koeffler, 2012) เป็นต้น ในขณะที่การศึกษาความผิดปกติใน germline สามารถใช้ทำนายความเสี่ยงในการเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์ได้ เรียกว่า Genetic predisposition หรือ Genetic susceptibility ที่เกิดความผิดปกติบนยีนแล้ว มีความสัมพันธ์กับการเกิดของโรค แต่อาจไม่ได้เป็นสาเหตุหลักของการเกิดโรค เช่น

ยีน *FOXE1* บนโครโมโซม 9q22.33 และยีน *TTF-1* บนโครโมโซม 14q13.3 มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC และ FTC (Gudmundsson et al., 2009)

จากการศึกษา Genome Wide Association Study (GWAS) ของการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC กับ SNPs ในผู้ป่วย จำนวน 1,216 คน และคนปกติจำนวน 1,416 คน พบว่า SNPs 5 ตำแหน่ง ได้แก่ rs965513 rs944289 rs116909374 rs2439302 และ rs966423 มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC ในประชากรประเทศสหรัฐอเมริกา โดย rs965513 มีค่า OR=1.81 CI=1.62-2.04 และ p-value=8.20x10⁻²⁴ rs944289 มีค่า OR=1.23 CI=1.09-1.38 และ p-value=4.89x10⁻⁴ rs116909374 มีค่า OR=1.90 CI=1.44-2.53 และ p-value=7.54x10⁻⁶ rs2439302 มีค่า OR=1.30 CI=1.16-1.45 และ p-value=5.11x10⁻⁶ และ rs966423 มีค่า OR=1.27 CI=1.14-1.42 และ p-value=2.18x10⁻⁵ (Jendrzewski et al., 2016) ในการศึกษาประชากรประเทศไอซ์แลนด์ศึกษา SNPs 3 ตำแหน่ง ได้แก่ rs116909374 rs2439302 และ rs966423 พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC โดย rs116909374 มีค่า OR=2.03 CI=1.54-2.67 และ p-value=5.4x10⁻⁷ rs2439302 มีค่า OR=1.41 CI=1.23-1.62 และ p-value=1.3x10⁻⁶ และ rs966423 มีค่า OR=1.26 CI=1.11-1.43 และ p-value=3.8x10⁻⁴ (Gudmundsson et al., 2013) ส่วนคนประชากรประเทศจีนมีการศึกษา SNPs 5 ตำแหน่ง ได้แก่ rs965513 rs944289 rs116909374 rs2439302 และ rs966423 พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC เพียง 4 ตำแหน่ง ได้แก่ rs965513 rs944289 rs2439302 และ rs966423 โดยมีค่าความเสี่ยงในครอบครัวคือ 1.02 1.04 1.02 และ 1.05 ตามลำดับ (Guo et al., 2014)

จากการศึกษาในคนคอเคเซียน ได้แก่ ประชากรประเทศสหรัฐอเมริกา (Jendrzewski et al., 2016) ประชากรประเทศไอซ์แลนด์ ประชากรประเทศเนเธอร์แลนด์ และประชากรประเทศสเปน พบว่า rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ (Gudmundsson et al., 2013) แต่จากการศึกษาในคนเอเชีย ได้แก่ ประชากรประเทศจีน พบว่า rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ (Guo et al., 2014)

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาความสัมพันธ์ของตำแหน่ง rs116909374 กับโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ เนื่องจาก rs116909374 มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ในคนคอเคเซียน แต่ยังไม่พบความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC

ในคนเอเชีย และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้อาจใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำนายโอกาสการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ในประชากรไทยได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด differentiated ในประชากรไทย

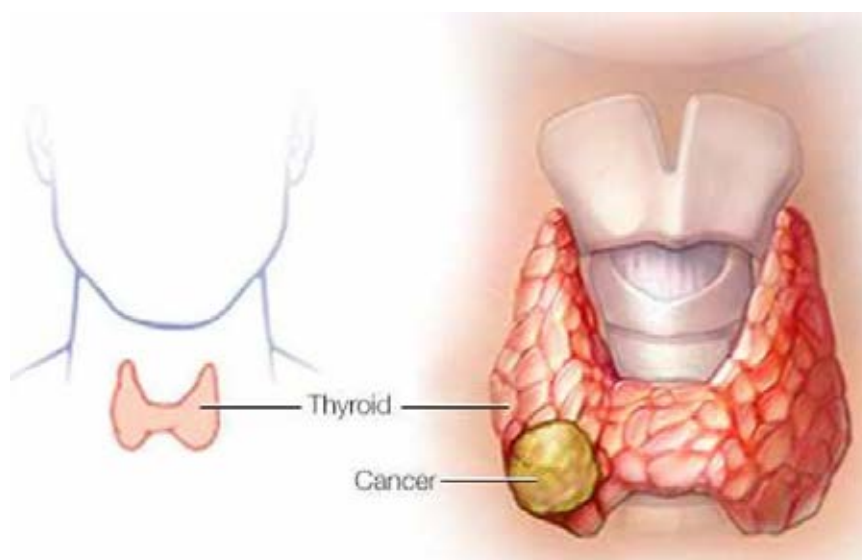
บทที่ 2

การตรวจเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ต่อมไทรอยด์และมะเร็งต่อมไทรอยด์

ต่อมไทรอยด์เป็นต่อมไร้ท่อที่ใหญ่ที่สุดในร่างกาย มีรูปร่างคล้ายกับผีเสื้อ อยู่บริเวณส่วนหน้าของลำคอ ประกอบด้วย 2 กลีบใหญ่ ได้แก่กลีบด้านซ้าย และกลีบด้านขวา ทั้ง 2 กลีบเชื่อมต่อกันด้วยเนื้อเยื่อบางๆ ที่เรียกว่า อีสท์มัส (Isthmus) นอกจากนี้ต่อมไทรอยด์ยังทำหน้าที่สร้างและหลั่งฮอร์โมนไทรอกซิน (thyroxine, tetraiodothyronine, T4) และไตรไอโอดไทโรนีน (triiodothyronine, T3) ซึ่งเป็นฮอร์โมนที่มีผลในการควบคุมเมแทบอลิซึมของเซลล์ต่างๆ โดยปกติแล้วเซลล์จะแบ่งตัวเพื่อสร้างเซลล์ใหม่และทดแทนเซลล์เก่าโดยการควบคุมของร่างกาย แต่ถ้ามีการแบ่งตัวมากเกินไป โดยที่ร่างกายไม่สามารถควบคุมได้ จะทำให้เกิดก้อนเนื้อขึ้น เรียกว่า มะเร็งต่อมไทรอยด์ (ปราณี ฉายศิริ, 2557) (ภาพที่ 2.1)

มะเร็งต่อมไทรอยด์เป็นมะเร็งที่พบได้ทุกช่วงอายุ โดยจะพบในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในอัตราส่วน 3 ต่อ 1 นอกจากนี้มะเร็งต่อมไทรอยด์ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 14 ของมะเร็งทั้งหมดในประเทศไทย และถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 8 ของมะเร็งที่พบในประชากรหญิงไทย (สถาบันมะเร็งแห่งชาติ, 2561)

ภาพที่ 2.1 ก้อนมะเร็งที่ต่อมไทรอยด์ (Mayo clinic, 2019 : online)

ประเภทของมะเร็งต่อมไทรอยด์

Differentiated thyroid cancer (DTC) เป็นชนิดที่สามารถพบได้ 94% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ทั้งหมด (Sherman, 2003) และสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดย่อย ได้แก่ ชนิด papillary thyroid cancer (PTC) พบได้ 85% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC (Palimeri et al., 2015) พบมากในช่วงอายุระหว่าง 30-50 ปี มะเร็งชนิดนี้โตช้า ไม่มีอาการ หรือไม่แสดงอาการรุนแรง การแพร่กระจายส่วนใหญ่จะไปที่ต่อมน้ำเหลืองบริเวณลำคอ หรือถ้าเป็นมากอาจลุกลามไปที่ปอด และกระดูก มะเร็งชนิดนี้มักจะอยู่เฉพาะในกึ่งหนึ่งของไทรอยด์ หรืออาจข้ามไปอีกกึ่งหนึ่งทางต่อมน้ำเหลือง โดยมากมักเป็นก้อนขนาดประมาณ 1.5 เซนติเมตร (Clayman, 2018 : online) และชนิด follicular thyroid cancer (FTC) พบได้ 15% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC (Verburg et al., 2011) อาจพบได้บ่อยในเขตที่ขาดไอโอดีน มักจะพบในผู้หญิง และพบมากในช่วงอายุ 40-60 ปี ซึ่งการแพร่กระจายมะเร็งชนิดนี้จะลุกลามเข้าไปในโครงสร้างหลอดเลือดภายในต่อมไทรอยด์ และมะเร็งชนิดนี้มีความสัมพันธ์กับการได้รับรังสีเพียงเล็กน้อย (Norman, 2016 : online)

Medullary thyroid cancer (MTC) พบได้ประมาณ 5% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ทั้งหมด (Sherman, 2003) สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (Sherman, 2003) คือ กลุ่ม Sporadic เป็นกลุ่มที่พบส่วนใหญ่ประมาณ 80% ส่วนมากพบในผู้ป่วยอายุประมาณ 45 ปี และเนื้องอกจับกับสารรังสีได้ต่ำกว่าเนื้อไทรอยด์ปกติ เป็น hypofunctioning หรือ cold nodule ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการท้องเดินร่วมด้วย หรือเรียกว่า กลุ่มอาการคุชชิง (Cushing's syndrome) และกลุ่ม Familial ส่วนใหญ่พบในผู้ป่วยอายุน้อย โดยมีอายุเฉลี่ย 35 ปี มักเกิดเป็นหลายก้อน และเป็นทั้งสองข้างของต่อมไทรอยด์ ถ้าพบผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด MTC ในเด็กส่วนใหญ่จะเกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมแบบ autosomal dominant ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโรค multiple endocrine adenomatosis type II หรือ type III

Anaplastic thyroid cancer (ATC) พบได้ประมาณ 1% ของมะเร็งต่อมไทรอยด์ทั้งหมด (Sherman, 2003) มะเร็งชนิดนี้จะไม่ตอบสนองต่อการรักษาใดๆ เนื่องจากเป็นมะเร็งที่มีความรุนแรง ส่วนใหญ่ผู้ป่วยจะเสียชีวิตใน 6-12 เดือน และไม่สามารถใช้แร่รังสีไอโอดีน-131 ในการรักษาได้ เพราะเซลล์มะเร็งไม่จับกับแร่รังสีไอโอดีน ส่วนใหญ่การรักษาจะประคับประคองตามอาการเท่านั้น มีผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด ATC ประมาณ 20% ที่มีเนื้องอกในต่อมไทรอยด์ โดยที่เซลล์มะเร็งมีลักษณะคล้ายกับเซลล์ปกติ เนื้องอกในต่อมไทรอยด์ส่วนใหญ่

เป็นแบบ PTC และอาจจะมี FTC ร่วมด้วย จึงเป็นไปได้ว่า มะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิดนี้อาจเกิดจากเซลล์ที่มีลักษณะคล้ายกับเซลล์ปกติ (Ricarte-Filho et al., 2009)

สาเหตุการเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์

ระดับ thyroid stimulating hormone (TSH) ในเลือดสูงเป็นเวลานานๆ จะไปกระตุ้นให้เซลล์เนื้องอกในต่อมไทรอยด์กลายเป็นเซลล์มะเร็งได้ มะเร็งที่เกิดขึ้นมักเป็นชนิด papillary thyroid carcinoma (PTC) และ anaplastic thyroid carcinoma (ATC) (Farwell, 2014)

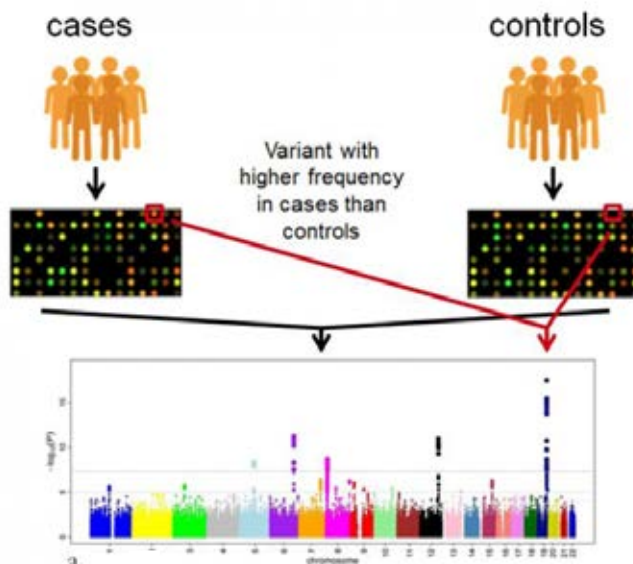
รังสีสามารถทำให้เกิดความผิดปกติของเซลล์และกลายเป็นมะเร็งได้ มีรายงานการใช้รังสีรักษาบริเวณศีรษะและลำคอ เช่น การรักษาโรคต่อมไทมัสโต หรือผู้ที่รอดชีวิตจากระเบิดปรมาณูในญี่ปุ่น ซึ่งจะกลายเป็นมะเร็งต่อมไทรอยด์ในภายหลัง แต่การกินน้ำแร่ไอโอดีน-131 เพื่อรักษาโรคไทรอยด์เป็นพิษยังไม่มียางานว่าทำให้เกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์ (Vaisman, Corbo, and Vaisman, 2011)

เกิดจากพันธุกรรม ในมะเร็งต่อมไทรอยด์บางชนิด เช่น papillary thyroid cancer (PTC) และ medullary thyroid carcinoma (MTC) มักมีประวัติเป็นในครอบครัว (Li, and Rawlings, 2018)

การเกิดมิวเทชันของยีนบางชนิด เช่น มิวเทชันในยีน *BRAF* ที่ตำแหน่ง c.1799T>A (p.V600E) พบมากถึง 40% ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC มิวเทชันในยีน *RAS* ที่โคดอน 12 13 หรือ 61 พบ 10-12% ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC และ มิวเทชันในยีน *RET* พบในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด PTC 40-70% (Chien and Koeffler, 2012)

Genome-wide association study (GWAS)

GWAS เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับเบสที่แตกต่างกันในจีโนมของกลุ่มประชากรหนึ่งๆ ต่อลักษณะฟีโนไทป์หนึ่งๆ ที่มีความแตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบบริเวณของดีเอ็นเอที่เกี่ยวข้องกับลักษณะฟีโนไทป์ที่สนใจ ซึ่งทำได้โดยการนำกลุ่มประชากรหนึ่งๆ มาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ลักษณะฟีโนไทป์ที่แตกต่างกันที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำมาทำ SNP arrays ทั้งจีโนมของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วจึงนำข้อมูลมาเขียนกราฟที่เรียกว่า Manhattan plot โดยจากกราฟ แกน y คือ $-\log p\text{-value}$ ของความสัมพันธ์แต่ละ SNPs และแกน x คือ ตำแหน่ง SNPs บนโครโมโซม ซึ่งหากแกน y มีค่ามาก และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตำแหน่งดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับฟีโนไทป์ที่สนใจ (ภาพที่ 2.2) ข้อดีของ GWAS คือ มีความละเอียด และแม่นยำสูง อีกทั้งช่วยร่นระยะเวลาและเพิ่มโอกาสในการค้นหาและระบุตำแหน่งยีนเป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสร้างแผนที่พันธุกรรมแบบดั้งเดิม (traditional linkage mapping) (Turner, 2018)

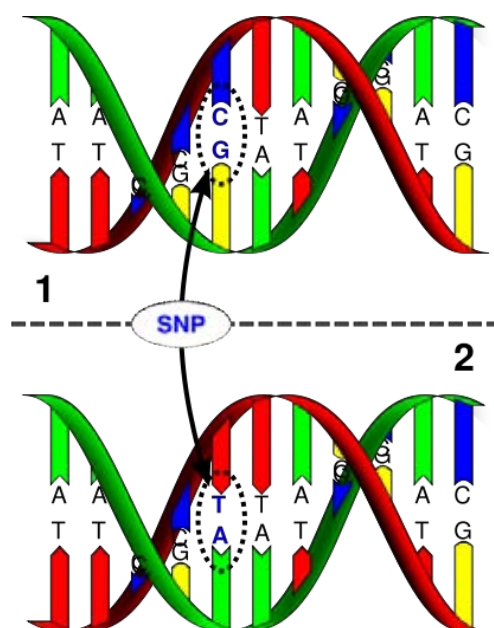
ภาพที่ 2.2 การศึกษา Genome-wide association study (GWAS) เป็นการนำกลุ่มประชากรหนึ่งๆมา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ลักษณะฟีโนไทป์ที่แตกต่างกันที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำมาทำ SNP arrays ทั้งจีโนมของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วจึงนำข้อมูลมาเขียนกราฟที่เรียกว่า Manhattan plot โดยจากกราฟแกน y คือ $-\log p$ -value ของความสัมพันธ์แต่ละ SNPs และแกน x คือ ตำแหน่ง SNPs บนโครโมโซม โดย SNPs ที่มีค่า $-\log p$ -value มาก แสดงถึงตำแหน่งนั้นมีความสัมพันธ์กับลักษณะฟีโนไทป์ที่ต้องการศึกษา (EMBL-EBI, 2019 : online)

จากการศึกษา GWAS ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ 1,216 คน กับกลุ่มปกติที่ไม่เป็นโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ 1,416 คน ในประชากรประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามี SNPs 5 ตำแหน่ง ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ ซึ่ง SNPs ได้แก่ rs965513 rs944289 rs116909374 rs2439302 และ rs966423 (Jendrzewski et al., 2016)

ภาวะพหุสัณฐานของยีน (polymorphisms)

ภาวะพหุสัณฐานของยีน (polymorphisms) คือ ความแตกต่างของรูปแบบทางพันธุกรรมมากกว่า 1 แบบขึ้นไป ซึ่งความแตกต่างนี้จะต้องมีมากกว่าร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด โดยการเปลี่ยนแปลงของนิวคลีโอไทด์หนึ่งโมเลกุลในจีโนมทำให้เกิดความแตกต่างจากจีโนมของสิ่งมีชีวิตอื่นในชนิดเดียวกัน หรือต่างจากโครโมโซมอีกแห่งหนึ่งในสิ่งมีชีวิตเดียวกัน เรียกว่า single nucleotide polymorphisms (SNPs) (ภาพที่ 2.3) SNPs เป็นการแปรผันทางพันธุกรรมที่มีความคงที่สูงที่สุด และยังสามารถพบได้บ่อยที่สุด โดยจะพบ SNPs 1 ครั้ง ได้ทุกๆ 100-300 เบส โดยพบได้ทั้งในส่วนที่สามารถถอดรหัสเป็นโปรตีน (coding region) และส่วนที่ไม่ถูกถอดรหัสเป็นโปรตีน (non-coding region)

ซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงออกของยีน ปริมาณและการทำงานของโปรตีน หรืออาจไม่ส่งผลกระทบใดๆเลยก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของ SNPs บนสายของ DNA (Jetanin, 2013 : online)

ภาพที่ 2.3 Single nucleotide polymorphisms (SNPs) เป็นการเปลี่ยนแปลงของนิวคลีโอไทด์โมเลกุลหนึ่งในจีโนมทำให้เกิดความแตกต่างจากจีโนมของสิ่งมีชีวิตอื่นในชนิดเดียวกัน หรือต่างจากโครโมโซมอีกตำแหน่งหนึ่งในสิ่งมีชีวิตเดียวกัน (Genetics generation, 2015 : online)

rs116909374

rs116909374 เป็น SNPs ตำแหน่งหนึ่งที่อยู่บนโครโมโซมที่ 14q13.3 (ภาพที่ 2.4) ซึ่งมี major allele คือ allele C และ minor allele คือ allele T โดยค่า MAF (minor allele frequency) มีค่า 0.011 (1000 Gemones) (National Center for Biotechnology Information, 1992 : online)

ภาพที่ 2.4 ตำแหน่งของ rs116909374 บนโครโมโซมที่ 14q13.3 (UCSC genome browser, 2013 : online)

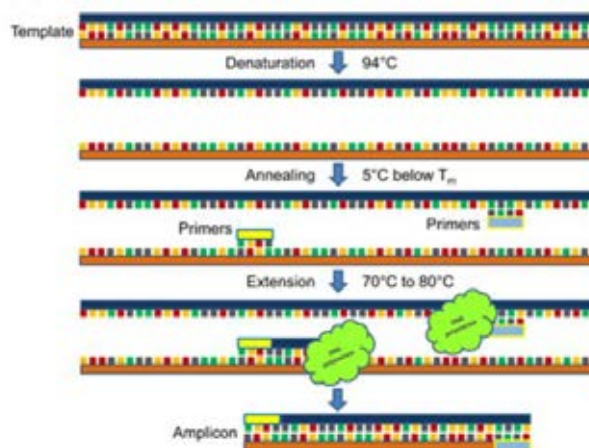
การศึกษาในคนคอเคเซียน ได้แก่ ประชากรประเทศสหรัฐอเมริกา (Jendrzewski et al., 2016) ประชากรประเทศไอซ์แลนด์ ประชากรประเทศเนเธอร์แลนด์ และประชากรประเทศสเปน พบว่า rs116909374 มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ (Gudmundsson et al., 2013) แต่จากการศึกษาในคนเอเชีย ได้แก่ ประชากรประเทศจีน พบว่า rs116909374 ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคมะเร็งต่อมไทรอยด์ (Guo et al., 2014)

Polymerase Chain Reaction (PCR)

Polymerase Chain Reaction (PCR) เป็นวิธีที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Kary Mullis ในปี 1984 (Joshi and Deshpande, 2010) โดยเทคนิคนี้มีพื้นฐานมาจากการใช้ความสามารถของดีเอ็นเอพอลิเมอเรส ในการสังเคราะห์ดีเอ็นเอสายใหม่มาประกอบเข้ากับดีเอ็นเอแม่แบบ เนื่องจากดีเอ็นเอพอลิเมอเรส สามารถเพิ่มนิวคลีโอไทด์ได้ต้องมีหมู่ 3'-OH มาก่อน จึงจำเป็นต้องใช้ไพรเมอร์ที่สามารถจับกับ นิวคลีโอไทด์ตัวแรกได้ โดยข้อกำหนดนี้ทำให้นักวิจัยสามารถระบุขอบเขตของดีเอ็นเอแม่แบบ เฉพาะตำแหน่งที่ต้องการในการศึกษาได้ ซึ่งหลังจากการทำพีซีอาร์จะได้ดีเอ็นเอลำดับที่ต้องการ ออกมาหลายชุด (Abd-Elsalam, 2003)

พีซีอาร์สามารถแบ่งเป็นขั้นตอนได้ 3 ขั้นตอนหลักๆ (Joshi and Deshpande, 2010) (ภาพที่ 2.5) ได้แก่

1. Denaturing เป็นการแยกสายดีเอ็นเอที่เป็นต้นแบบจากสภาพที่เป็นสายคู่ให้เป็นสายเดี่ยว โดยใช้อุณหภูมิสูงประมาณ 90-97 องศาเซลเซียส
2. Annealing เป็นขั้นตอนที่ลดอุณหภูมิลงและจัดให้ไพรเมอร์ซึ่งเป็นดีเอ็นเอสายสั้นๆ ที่มีลำดับเบสเป็นคู่สมกับดีเอ็นเอที่เป็นต้นแบบจับคู่กัน ซึ่งนิยมใช้อุณหภูมิในช่วง 50-60 องศาเซลเซียส
3. Extension เป็นขั้นตอนการสังเคราะห์ดีเอ็นเอสายใหม่โดยสังเคราะห์จากส่วนปลาย 5' ของไพรเมอร์ ตามดีเอ็นเอต้นแบบแต่ละสายโดยอาศัยการทำงานของเอนไซม์ดีเอ็นเอพอลิเมอเรส ซึ่งเอนไซม์นี้สามารถทำงานได้ดีที่สุดที่อุณหภูมิประมาณ 72 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 2.5 ขั้นตอนการทำงานของกระบวนการพีซีอาร์ที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนได้แก่ Denaturation, Annealing และ Extension (Lorenz, 2012)

Restriction Fragment Length Polymorphism (RFLP)

Restriction Fragment Length Polymorphism (RFLP) เป็นวิธีที่ตรวจสอบความแตกต่างของลำดับดีเอ็นเอของดีเอ็นเอ 2 โมเลกุลด้วยเอนไซม์ตัดจำเพาะ (restriction enzymes) ซึ่งลำดับดีเอ็นเอที่แตกต่างกัน จะได้ขนาดของดีเอ็นเอแตกต่างกันด้วย

หลังจากทำ PCR-RFLP แล้วจะตรวจสอบผลโดยวิธีเจลอิเล็กโตรโฟรีซิส (Agarose gel electrophoresis) เป็นเทคนิคที่ใช้แยกชิ้นดีเอ็นเอ หรือโปรตีน (Kryndushkin et al., 2003) ที่มีขนาดแตกต่างกันออกจากกันด้วยสนามไฟฟ้า ทั้งนี้เพราะดีเอ็นเอมีประจุลบจากหมู่ฟอสเฟต ดีเอ็นเอที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งมีมวลมากก็จะมีจำนวนประจุลบมากขึ้นด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณาสัดส่วนของประจุต่อมวลดีเอ็นเอแล้วจะเป็นค่าคงที่ agarose gel electrophoresis แยกดีเอ็นเอออกจากกันได้ โดยอาศัยแรงเสียดทานการเคลื่อนที่ของดีเอ็นเอ แรงเสียดทานนี้ขึ้นอยู่กับรูปร่างและขนาดของดีเอ็นเอ โดยดีเอ็นเอที่มีขนาดเล็กจะเคลื่อนที่ได้เร็วกว่าดีเอ็นเอที่มีขนาดใหญ่ซึ่งมีแรงเสียดทานการเคลื่อนที่มากกว่า (Yilmaz, Ozic, and Gok, 2012)

DNA sequencing

DNA sequencing เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้สำหรับตรวจสอบลำดับนิวคลีโอไทด์ของเบสอะดีนีน, กัวนีน, ไซโทซีน และไทมีน ในโมเลกุลของดีเอ็นเอ โดยจะแยกแต่ละเบสด้วยสีฟลูออเรสเซนต์ที่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลจะแสดงออกมาเป็นกราฟโครมาโตแกรม (Chromatogram) (Kumar, 2012)

High resolution melt (HRM)

High resolution melt (HRM) เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ตรวจสอบความแปรผันของยีน รวมไปถึงจีโนไทป์ของแต่ละบุคคล และ SNPs ได้ โดยใช้อุณหภูมิระหว่าง 55-95 องศาเซลเซียส และวัดค่า

สัญญาณฟลูออเรสเซนซ์ที่ได้ในแต่ละช่วงของอุณหภูมิ ซึ่งจะแสดงข้อมูลเป็นกราฟ HRM plot (Slomka et al., 2017)

การตรวจสอบจีโนไทป์ของ SNPs มีหลายวิธี เช่น RFLP DNA sequencing และ HRM ซึ่งในงานวิจัยนี้เลือกใช้เทคนิค RFLP เนื่องจากผู้วิจัยได้พิจารณาข้อจำกัดดังนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบข้อจำกัดของการตรวจสอบจีโนไทป์วิธี RFLP DNA sequencing และ HRM

	RFLP	DNA sequencing	HRM
ราคา	+	++	+++
ความยาก	++	+	+++
เวลา	+++	+	++
ความทันสมัย	+	+++	++

หมายเหตุ ให้เครื่องหมาย + แสดงถึงความมากน้อยของข้อจำกัด

ข้อจำกัดของเทคนิค RFLP สามารถแบ่งได้เป็นข้อดีคือมีราคาถูกที่สุด และทำการทดลองง่ายที่สุด ส่วนข้อเสียคือเทคนิคนี้จะใช้เวลานานในการทดลอง และมีความทันสมัยที่น้อย เมื่อเทียบกับเทคนิค DNA sequencing และ HRM ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้เทคนิค RFLP เนื่องจากพิจารณาว่าเทคนิคนี้สามารถทดลองได้ง่าย ราคาถูก และสามารถตรวจสอบจีโนไทป์ของ SNPs ที่สนใจได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิค DNA sequencing ซึ่งมีความทันสมัย โดยการสุ่มตัวอย่างตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค DNA sequencing เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเทคนิค RFLP ส่วนเทคนิค HRM เป็นเทคนิคที่มีความทันสมัยเช่นกัน แต่การทดลองสามารถทำได้ยาก และราคาสูง จึงไม่เหมาะสมกับงานวิจัยนี้

บทที่ 3

วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการดำเนินการ

กลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นตัวอย่างเลือดจากผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จากโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งได้รับอนุมัติจากกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และสำหรับตัวอย่างเลือดคนปกติที่ไม่มีประวัติครอบครัวเป็นโรคเกี่ยวกับต่อมไทรอยด์ ได้รับการอนุญาตให้ใช้เลือดในการวิจัยจากแต่ละบุคคลแล้ว

เครื่องมือและสารเคมีที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

- เครื่องเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ (Thermal Cycler) (Bioer, China)
- เครื่องอิเล็กโทรโฟรีซิส (Electrophoresis Machine) (Cosmo, Japan)
- เครื่อง Nanodrop spectrophotometer (Molecular Devices, USA)
- เครื่องถ่าย และบันทึกภาพเจล (gel documentation analysis) (Bio-Rad, USA)

สารเคมีที่ใช้ในงานวิจัย

1. สารเคมีทั่วไป
 - Distilled water
 - 70% alcohol
 - Agarose
 - Ethidium bromide (EtBr)
 - 100 bp DNA ladder (SMOBIO technology Inc., Taiwan)
 - 6X loading dye
2. สารเคมีสำหรับการสกัดดีเอ็นเอ (Geneaid biotech Ltd., Taiwan)
 - 1X RBC lysis buffer
 - GT buffer
 - Proteinase K
 - GB buffer

- Elution buffer
 - Absolute ethanol
 - W1 buffer
 - Wash buffer
 - Preheated elution buffer
3. สารเคมีสำหรับทำพีซีอาร์ (Thermo Fisher Scientific Inc., America)
 - 10X Taq buffer with $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$
 - 25mM Magnesium chloride (MgCl_2)
 - 25mM Deoxynucleotide triphosphate (dNTP)
 - 10 μM Forward primer
 - 10 μM Reverse primer
 - Taq DNA polymerase
 4. สารเคมีสำหรับตัดด้วยเอนไซม์ตัดจำเพาะ (New England Biolabs Inc., America)
 - Restriction enzyme
 - NEBuffer 3.1
 5. สารเคมีสำหรับเตรียมตัวอย่างส่ง sequencing
 - ExoSAP-IT (Gibthai Inc., Thailand)

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาลำดับเบสของตำแหน่ง rs116909374 โดยค้นหาจากเว็บไซต์ www.NCBI.nih.gov และ www.ensemble.org และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การออกแบบไพรเมอร์สำหรับกระบวนการพีซีอาร์

ออกแบบไพรเมอร์ที่จำเพาะเจาะจงต่อลำดับนิวคลีโอไทป์ที่ตำแหน่ง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 ให้ครอบคลุมส่วนที่ต้องการศึกษา และมีค่า %GC และค่า T_m ที่เหมาะสม โดยใช้โปรแกรม primer3 (<http://bioinfo.ut.ee/primer3-0.4.0/>)

การออกแบบเอนไซม์ตัดจำเพาะ

ออกแบบเอนไซม์ตัดจำเพาะต่อตำแหน่ง rs116909374 ที่สามารถแยกจีโนมได้ทั้ง 3 แบบออกจากกันได้ โดยใช้โปรแกรม Webcutter2.0 (<http://www.firstmarket.com/cutter/cut2.html>)

การสกัดดีเอ็นเอ

นำตัวอย่างเลือดของผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ และคนปกติมาสกัดดีเอ็นเอ โดยใช้ชุดสกัดสำเร็จรูป GeneAid DNA Mini Kit (Geneaid Biotech Ltd., Taiwan) จากนั้นนำดีเอ็นเอปริมาตร 1 ไมโครลิตร มาวัดคุณภาพของดีเอ็นเอผ่านการวัดค่าดูดกลืนแสง โดยใช้เครื่อง Nanodrop spectrophotometer (SpectraMax M3, Molecular Devices, USA) ที่ความยาวคลื่น 260 และ 280 นาโนเมตร จากนั้นคำนวณอัตราส่วนระหว่างค่า OD₂₆₀ ต่อ OD₂₈₀ ซึ่งเป็นค่าการดูดกลืนแสงของดีเอ็นเอต่อค่าการดูดกลืนแสงของโปรตีน (OD₂₆₀/OD₂₈₀) สำหรับค่าการดูดกลืนแสงที่แสดงถึงดีเอ็นเอที่สกัดได้มีความบริสุทธิ์จะต้องมีค่ามากกว่า 1.8 (Sukumaran, 2011) หลังจากนั้นเก็บหลอดทดลองที่บรรจุดีเอ็นเอไว้ในตู้เย็นที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส

การเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ

การเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอด้วยเทคนิคพีซีอาร์ และใช้สารเคมีของบริษัท Thermo scientific (Thermo Fisher Scientific Inc., America) ซึ่งในหนึ่งปฏิบัติการของการทำ PCR ประกอบด้วยสารละลายปริมาตรทั้งหมด 20 ไมโครลิตร เป็นไปตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ส่วนผสมที่ใช้ในปฏิบัติการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ

สาร	ความเข้มข้นสุดท้าย
10x Taq Buffer with (NH ₄) ₂ SO ₄	1X
25 mM MgCl ₂	1.5 mM
10 mM dNTP	0.2 mM
10 μM Forward primer	0.15 μM
10 μM Reverse primer	0.15 μM
Taq DNA polymerase	0.5 U
DNA sample (gDNA)	50 ng
Distilled water	

สภาวะที่เหมาะสมในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอด้วยเทคนิค PCR เป็นไปตามตารางที่ 3.2
 ตารางที่ 3.2 สภาวะในปฏิกิริยาเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ

ขั้นตอน	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	เวลา (นาที)
Initial denaturation	94	5
PCR cycle (35 cycles)		
- Denaturation	94	0.5
- Annealing	ปรับตามความเหมาะสมของ T_m	0.5
- Extension	72	0.75
Final extension	72	10

ในขั้น annealing ต้องปรับอุณหภูมิที่เหมาะสมกับ T_m ของไพรเมอร์ เพื่อให้ได้ขนาดของดีเอ็นเอที่ต้องการเพียงแถบเดียว และเหมาะสมกับการทดลองนี้

การตรวจสอบผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ โดยการทำให้เจลอิเล็กโทรโฟรีซิส (agarose gel electrophoresis)

มีขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมถาดสำหรับใส่เจล โดยเช็ดทำความสะอาด
2. วางถาดเจลไว้บนพื้นเรียบแล้วเสียบขั้วลวดบนด้านปลายของแผ่นเจล
3. เตรียมวุ้น agarose 1.5% โดยชั่งผง agarose 0.9 กรัม ใส่ในขวดรูปชมพู่ขนาด 250 มิลลิลิตร เติมน้ำ 1X TBE buffer ปริมาตร 60 มิลลิลิตร และละลาย agarose โดยใช้เครื่องไมโครเวฟ จนกระทั่งได้สารละลายใสเป็นเนื้อเดียวกัน
4. นำสารละลาย agarose จากข้อ 3 มาเทลงในถาดเจลที่เสียบขั้วแล้ว โดยเทให้มีความหนาประมาณ 5 มิลลิลิตร ระวังอย่าให้มีฟองอากาศ และตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องจนเจลแข็งตัว จากนั้นจึงค่อยๆ ดึงขั้วออกอย่างระมัดระวัง
5. นำถาดเจลไปใส่ใน electrophoresis chamber โดยให้ด้านที่มีรูอยู่ใกล้ขั้วลบ และเติมน้ำ 1X TBE buffer ให้ท่วมผิวหน้าเจล
6. ดูดสารละลาย 100 bp DNA ladder 1.5 ไมโครลิตร และ ผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ 5 ไมโครลิตร ซึ่งผสมอยู่กับ 6X Loading dye 1 ไมโครลิตร ลงในรู
7. เมื่อโหลดตัวอย่างครบทุกหลุมแล้ว ปิดฝา electrophoresis chamber และเปิดกระแสไฟฟ้า 100 โวลต์ เป็นเวลา 30 นาที

8. นำเจล agarose ไปแช่ในสารละลายเอธิเดียมโบรไมด์ เป็นเวลา 10 นาที หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำสะอาด เป็นเวลา 10 นาที
9. นำแผ่นเจลไปส่องดูผลภายใต้แสงอัลตราไวโอเล็ต โดยใช้โปรแกรม gel documentation analysis ทำการถ่ายภาพ และบันทึกภาพ ซึ่งจะพบแถบของผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ เทียบกับ 100 bp DNA ladder

การตรวจสอบจีโนไทป์ตำแหน่ง rs116909374

การตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค RFLP และใช้สารเคมีของบริษัท BioLabs (New England Biolabs Inc., America) ซึ่งในหนึ่งปฏิบัติการของการทำ RFLP ประกอบด้วยสารละลายปริมาตรทั้งหมด 50 ไมโครลิตร เป็นไปตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ส่วนผสมที่ใช้ในปฏิบัติการตรวจสอบจีโนไทป์

สารประกอบ	ความเข้มข้นสุดท้าย
Restriction enzyme	5 U
10X NEBuffer 3.1	1X
DNA (PCR product)	
Distilled water	

การตรวจสอบผลของจีโนไทป์ตำแหน่ง rs116909374 ด้วยเจลอิเล็กโทรโฟรีซิส (agarose gel electrophoresis)

มีขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมภาตสำหรับใส่เจล โดยเช็ดทำความสะอาด
2. วางภาตเจลไว้บนพื้นเรียบแล้วเสียบหัวลงบนด้านปลายของแผ่นเจล
3. เตรียมวุ้น agarose 2% โดยชั่งผง agarose 1.2 กรัม ใส่ใน flask ขนาด 250 มิลลิลิตร เติม 1X TBE buffer ปริมาตร 60 มิลลิลิตร และละลาย agarose โดยใช้เครื่องไมโครเวฟ จนกระทั่งได้สารละลายใสเป็นเนื้อเดียวกัน
4. นำสารละลาย agarose จากข้อ 3 มาเทลงในภาตเจลที่เสียบหัวแล้ว โดยเทให้มีความหนาประมาณ 5 มิลลิลิตร ระวังอย่าให้มีฟองอากาศ และตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องจนเจลแข็งตัว จากนั้นจึงค่อยๆ ดึงหัวออกอย่างระมัดระวัง

5. นำกรดเจลไปใส่ใน electrophoresis chamber โดยให้ด้านที่มีอยู่ใกล้ขั้วลบ และเติม 1X TBE buffer ให้ท่วมผิวหน้าเจล
6. ดูดสารละลาย 100 bp DNA ladder 1.5 ไมโครลิตร และ sample 20 ไมโครลิตร ซึ่งผสมอยู่กับ 6X Loading dye 1 ไมโครลิตร ลงในรู
7. เมื่อไหลดตัวอย่างครบทุกหลุมแล้ว ปิดฝา electrophoresis chamber และเปิดกระแสไฟฟ้า 135 โวลต์ เป็นเวลา 30 นาที
8. นำเจล agarose ไปแช่ในสารละลายเอธิเดียมโบรไมด์ เป็นเวลา 10 นาที หลังจากนั้นล้างด้วยน้ำสะอาด เป็นเวลา 10 นาที
9. นำแผ่นเจลไปส่องดูผลภายใต้แสงอัลตราไวโอเล็ต โดยใช้โปรแกรม gel documentation analysis ทำการถ่ายภาพ และบันทึกภาพ ซึ่งจะพบแถบของดีเอ็นเอ เทียบกับ 100 bp DNA ladder

การตรวจสอบความถูกต้องของเทคนิค RFLP

การตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค RFLP อาจเกิดความผิดพลาดบางอย่าง ส่งผลให้ผลของจีโนไทป์ผิดพลาด ซึ่งการตรวจสอบความถูกต้องของเทคนิค RFLP ทำได้โดยเทคนิค DNA sequencing (Macrogen Inc., Korea) ซึ่งในหนึ่งปฏิบัติการของการทำ DNA sequencing ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์พีซีอาร์ปริมาณ 10 ไมโครลิตร และ ExoSAP-IT ปริมาณ 2 ไมโครลิตร แล้วบ่มที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที และ 80 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที จากนั้นนำไปเก็บที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส เตรียมส่ง Macrogen Sequencing Service (Macrogen Inc., Korea)

บทที่ 4

ผลการทดลอง

ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC (DTC patients) จำนวน 207 คน และคนปกติ (Controls) จำนวน 179 คน ซึ่งข้อมูลต่างๆแสดงดังนี้ (ตารางที่ 4.1) ตารางที่ 4.1 เพศ อายุ และช่วงอายุของผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC และคนปกติที่นำมาศึกษา

Characteristics	DTC patients	Controls
Male/Female	37/170	38/141
Age (years)*	51.6±14.6	30.6±11.8
Range of age (years)	19 - 88	19 - 87

*Mean±S.D.

ผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จำนวน 207 คน พบว่ามีเพศชาย จำนวน 37 คน และเพศหญิง จำนวน 170 คน ซึ่งผู้ป่วย DTC ทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอายุเท่ากับ 51.6±14.6 และมีช่วงอายุระหว่าง 19-88 ปี ส่วนคนปกติ จำนวน 179 คน พบว่ามีเพศชาย จำนวน 38 คน และเพศหญิง จำนวน 141 คน ซึ่งคนปกติทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอายุเท่ากับ 30.6±11.8 และมีช่วงอายุระหว่าง 19-87 ปี

จากการออกแบบไพรเมอร์เพื่อใช้ในการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอที่ตำแหน่ง rs116909374 ได้ผลการออกแบบดังนี้ (ตารางที่ 4.2)

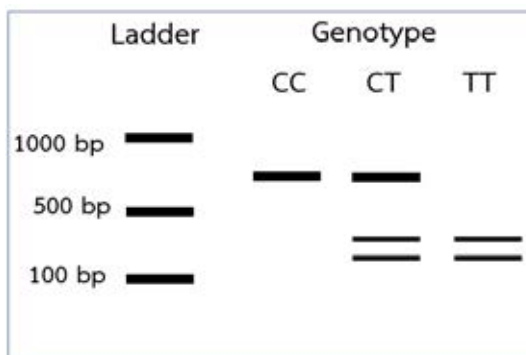
ตารางที่ 4.2 ลำดับนิวคลีโอไทด์ของไพรเมอร์ที่ใช้ศึกษาที่ตำแหน่ง rs116909374

Primer	Primer sequence (5'-3')	T _m (°C)	%GC	PCR-product size (bp)
Forward primer	GAACAGCATTCACTTTGAGCA	53.8	42.9	700 bp
Reverse primer	TGTGCTCTAATCCTAGCACCAT	55.7	45.5	

จากการออกแบบเอนไซม์ตัดจำเพาะเพื่อใช้ในการแยกจีโนมโทปีของตำแหน่ง rs116909374 ได้เอนไซม์ตัดจำเพาะ *Nsi* (Biolabs, USA)

แผนภาพจำลองการตัดของเอนไซม์ตัดจำเพาะ *NsiI* (ภาพที่ 4.1) ซึ่งเอนไซม์ตัดจำเพาะ *NsiI* สามารถแยกจีโนไทป์ทั้ง 3 รูปแบบออกจากกันได้ โดยจีโนไทป์ CC จะมีขนาดดีเอ็นเอ 700 bp. จีโนไทป์ CT มีขนาดดีเอ็นเอ 328, 372 และ 700 bp. และจีโนไทป์ TT มีขนาดดีเอ็นเอ 328 และ 372 bp. และสภาวะที่เหมาะสมในการตรวจสอบจีโนไทป์ เป็นไปตามตารางที่ 4.3

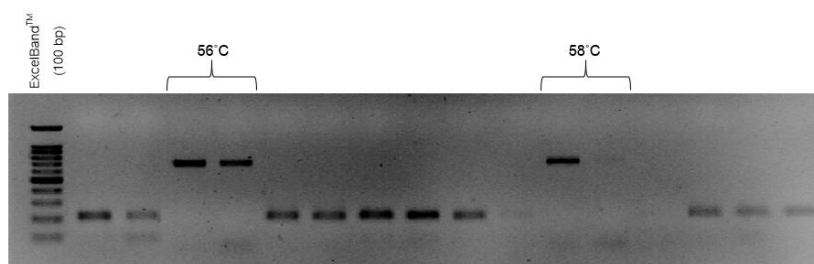

ภาพที่ 4.1 แผนภาพจำลองการตัดของเอนไซม์ตัดจำเพาะ *NsiI* โดยจีโนไทป์ CC จะมีขนาดดีเอ็นเอ 700 bp. จีโนไทป์ CT มีขนาดดีเอ็นเอ 328, 372 และ 700 bp. และจีโนไทป์ TT มีขนาดดีเอ็นเอ 328 และ 372 bp.

ตารางที่ 4.3 สภาวะในปฏิกิริยาตรวจสอบจีโนไทป์

ขั้นตอน	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	เวลา (นาที)
Incubation	37	15
Inactivate	65	20

จากการตรวจสอบอุณหภูมิที่เหมาะสมในขั้นตอน annealing ด้วย PCR ที่อุณหภูมิ 56 และ 58 องศาเซลเซียส และนำมาวิเคราะห์ผลด้วยเทคนิค agarose gel electrophoresis บน 1.5% agarose gel (ภาพที่ 4.2) แสดงว่าอุณหภูมิที่เหมาะสมของ rs116909374 ในขั้นตอน annealing คือ 56 องศาเซลเซียส

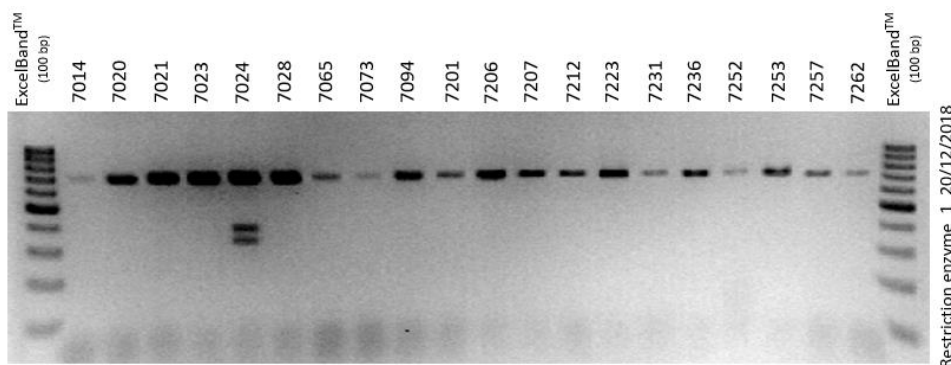

ภาพที่ 4.2 ผลเจลอิเล็กโทรโฟรีซิสของการหาอุณหภูมิที่เหมาะสมในขั้นตอน annealing ของ rs116909374 ที่อุณหภูมิ 56 และ 58 องศาเซลเซียส

จากการศึกษา rs116909374 บนโครโมโซมที่ 14q13.3 ในคนปกติ จำนวน 179 คน และผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จำนวน 207 คน ด้วยวิธี PCR-RFLP ได้ผลการตรวจสอบคือ ในคนปกติ จำนวน 179 คน พบว่ามีจีโนไทป์ CC ทั้งหมด แต่ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จำนวน 206 คน พบว่ามีจีโนไทป์ CC และจำนวน 1 คน พบว่ามีจีโนไทป์ CT (ตารางที่ 4.4) และตัวอย่างผลการตรวจสอบด้วยเจลอิเล็กโทรโฟรีซิส (ภาพที่ 4.3)

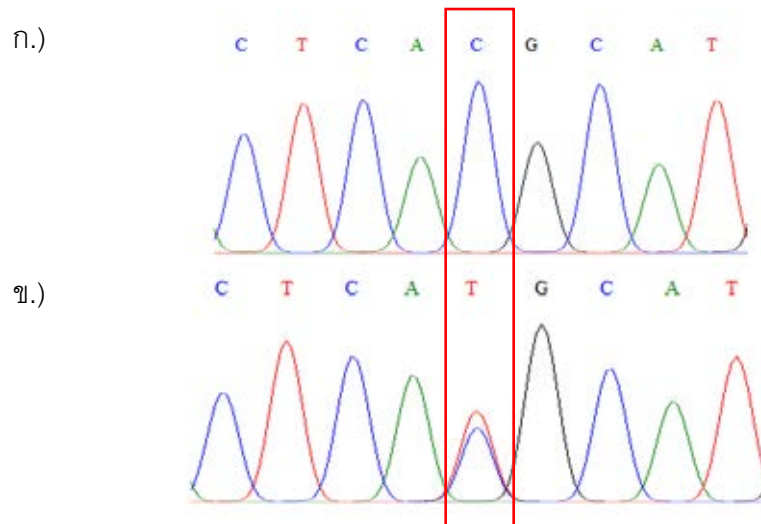
ตารางที่ 4.4 ข้อมูลจีโนไทป์ของคนปกติ และผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ที่ทำการศึกษา

	Genotype			Total
	CC	CT	TT	
Controls	179	-	-	179
DTC patients	206	1	-	207
				386

ภาพที่ 4.3 ผลเจลอิเล็กโทรโฟรีซิสของการตัดด้วยเอนไซม์ตัดจำเพาะ *NsiI* โดยช่องที่ 1 และ 22 คือ DNA ladder และช่องที่ 2-21 แสดงการตัดของเอนไซม์ตัดจำเพาะ *NsiI* โดยรหัสตัวอย่าง 7014 7020 7021 7023 7028 7065 7073 7094 7201 7206 7212 7223 7231 7236 7252 7253 7257 และ 7262 แสดงจีโนไทป์ CC และรหัสตัวอย่าง 7024 แสดงจีโนไทป์ CT

จากการทำ DNA sequencing ทั้งหมด 8 ตัวอย่าง โดยการสุ่มเลือกตัวอย่างที่ทำ PCR-RFLP แล้ว พบว่ามีจีโนไทป์ CC จำนวน 7 ตัวอย่าง และจีโนไทป์ CT จำนวน 1 ตัวอย่าง พบว่าผลของการทำ DNA sequencing มีจีโนไทป์เป็นไปตามผลของวิธี PCR-RFLP ทุกตัวอย่าง ซึ่งแสดงตัวอย่างดังนี้ (ภาพที่ 4.4)

ภาพที่ 4.4 ผล DNA sequencing ของ rs116909374 ก.) แสดงจีโนไทป์ CC ข.) แสดงจีโนไทป์ CT

การวิเคราะห์สมดุลฮาร์ดี-ไวน์เบิร์ก (Hardy-Weinberg equilibrium) ได้ค่า $X^2 = 0$ พบว่า $p\text{-Value} > 0.05$ แสดงว่า การกระจายจีโนไทป์ของ rs116909374 ของตัวอย่างทั้งผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC และคนปกติอยู่ในสมดุลฮาร์ดี-ไวน์เบิร์ก

จากการศึกษาในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC และคนปกติ จำนวน 386 คน พบจีโนไทป์ 2 แบบ คือ CC และ CT ความถี่จีโนไทป์ CC CT และ TT เท่ากับ 0.9974 0.0026 และ 0 ตามลำดับ และความถี่แอลลีล C มีค่า 0.9987 ความถี่แอลลีล T มีค่า 0.0013 จากการศึกษาในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จำนวน 207 คน พบจีโนไทป์ 2 แบบ คือ CC และ CT ความถี่จีโนไทป์ CC CT และ TT เท่ากับ 0.9952 0.0048 และ 0 ตามลำดับ และความถี่แอลลีล C มีค่า 0.9976 ความถี่แอลลีล T มีค่า 0.0024 และจากการศึกษาในคนปกติ จำนวน 179 คน พบจีโนไทป์ 1 แบบ คือ CC ความถี่จีโนไทป์ CC CT และ TT เท่ากับ 1 0 และ 0 ตามลำดับ และความถี่แอลลีล C มีค่า 1 ความถี่แอลลีล T มีค่า 0 จากการคำนวณทางสถิติ พบว่า ทั้งจีโนไทป์ CC และ CT มีค่า $p\text{-value}$ เท่ากับ 1.00 ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่า สัดส่วนจีโนไทป์ CC และ CT ในผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC กับคนปกติ มีสัดส่วนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ความเชื่อมั่น 95% ส่วนจีโนไทป์ TT ไม่สามารถคำนวณค่า $p\text{-value}$ ได้ และทั้ง 3 จีโนไทป์ ไม่สามารถคำนวณค่า Odds Ratio และ 95% Confidence Interval ได้

บทที่ 5

อภิปรายผลการศึกษา

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 กับมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ในประชากรไทย ผู้วิจัยได้รับตัวอย่างเลือดผู้ป่วย DTC จากโรงพยาบาลศิริราช และเก็บตัวอย่างเลือดจากคนปกติ จากนั้นนำมาสกัดดีเอ็นเอด้วยชุดสกัดสำเร็จรูป GeneAid DNA Mini Kit (Geneaid Biotech Ltd., Taiwan) และวัดความเข้มข้นโดยใช้เครื่อง Nanodrop spectrophotometer (SpectraMax M3, Molecular Devices, USA) ซึ่งความเข้มข้นที่วัดได้ในแต่ละตัวอย่างไม่เท่ากัน ผู้วิจัยจึงทำการปรับความเข้มข้นของตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 50 นาโนกรัมต่อไมโครลิตร สำหรับตัวอย่างดีเอ็นเอที่มีความเข้มข้นสูงกว่า 50 นาโนกรัมต่อไมโครลิตร ด้วยการเติมน้ำกลั่น หลังจากนั้นนำมาเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอโดยเทคนิค PCR และตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค RFLP เป็นเทคนิคที่ใช้ตรวจสอบความแตกต่างของลำดับดีเอ็นเอของดีเอ็นเอ 2 โมเลกุลด้วยเอนไซม์ตัดจำเพาะ พบว่าผู้ป่วย DTC มีจีโนไทป์ CC และ CT เท่ากับ 206 และ 1 คนตามลำดับ ส่วนคนปกติมีจีโนไทป์ CC เท่ากับ 179 คน และเพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของการตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค PCR-RFLP ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างดีเอ็นเอจำนวน 8 ตัวอย่าง เพื่อนำไปทดสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค DNA sequencing ผลจากการยืนยันลำดับนิวคลีโอไทด์พบว่าผลเป็นไปตามผลการตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค PCR-RFLP rs116909374 ไม่ได้ตั้งอยู่บนยีน ซึ่งจากการศึกษายีนใกล้เคียงพบยีน *LOC107984003* ซึ่งห่างจาก SNPs 4,207 เบส โดยยีนนี้มีการแสดงออกที่ต่อมไทรอยด์, ภาวะอาหาร และสมอง แต่ยังไม่มีการศึกษาหน้าที่การทำงานของยีนนี้ที่ชัดเจน (National Center for Biotechnology Information, 2018 : online)

จากผลการทดลองจะเห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 กับมะเร็งต่อมไทรอยด์ในประชากรไทยสอดคล้องกับการศึกษาของ Guo et al., 2014 ก่อนหน้านี้ในประชากรจีน ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 กับมะเร็งต่อมไทรอยด์เช่นกัน และพบว่าแอลลีล T ในประชากรจีนมีความถี่เท่ากับ 0 โดยศึกษาในผู้ป่วย PTC จำนวน 845 คน และคนปกติ จำนวน 1005 คน กล่าวคือประชากรไทย และจีน จัดเป็นประชากรในทวีปเอเชียเหมือนกัน จึงทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 กับมะเร็งต่อมไทรอยด์เช่นเดียวกัน

สำหรับผลการทดลองในทวีปอเมริกา ของประชากรสหรัฐอเมริกา (Jendrzewski et al., 2016) และทวีปยุโรป ได้แก่ประชากรไอซ์แลนด์ ประชากรเนเธอร์แลนด์ และประชากรสเปน (Gudmundsson et al., 2013) พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 กับมะเร็ง

ต่อมไทรอยด์ ซึ่งในประชากรดังกล่าวมีความแตกต่างทางเชื้อชาติกับประชากรไทยซึ่งจัดเป็นประชากรในทวีปเอเชีย จึงทำให้ผลการทดลองแตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ การเกิดมะเร็งต่อมไทรอยด์มีสาเหตุมาจากหลายๆปัจจัย เช่น การใช้ชีวิตประจำวัน, การได้รับรังสีจากการรักษา รวมถึงปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังนั้นการศึกษาความสัมพันธ์จึงต้องดูตำแหน่งอื่นร่วมด้วย

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่าง rs116909374 บนโครโมโซม 14q13.3 และมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC โดยตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นตัวอย่างเลือดจากผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC จำนวน 207 คน และตัวอย่างเลือดคนปกติ จำนวน 179 คน จากนั้นตรวจสอบจีโนไทป์ของแต่ละบุคคลโดยเทคนิค PCR-RFLP และสุ่มตัวอย่างตรวจสอบจีโนไทป์ด้วยเทคนิค DNA sequencing เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเทคนิค PCR-RFLP ผลการทดลองพบว่าผู้ป่วย DTC มีจีโนไทป์ CC และ CT เท่ากับ 206 และ 1 ตามลำดับ คนปกติมีจีโนไทป์ CC เท่ากับ 179 คน ดังนั้นสรุปได้ว่า rs116909374 ไม่มีความสัมพันธ์กับมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC ในประชากรไทย

เอกสารอ้างอิง

- ปราณี นายศิริ. 2557. ผลสัมฤทธิ์ความถูกต้องในการใช้เทคนิคการตรวจวินิจฉัยชิ้นเนื้อมะเร็งต่อมไทรอยด์ด้วยเทคนิคการย้อมสี H&E Staining แต่เพียงอย่างเดียว และเทคนิคการย้อมสี H&E Staining ร่วมกับเทคนิคการย้อมสีพิเศษ Immunohistochemistry (IHC) ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาชิ้นเนื้อต่อมไทรอยด์ในโรงพยาบาลพระปกเกล้า ปีงบประมาณ 2556. วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า 31 (กรกฎาคม-กันยายน 2557) : 194-204.
- สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. 2561. ทะเบียนมะเร็งระดับโรงพยาบาล พ.ศ. 2559. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศสถาบันมะเร็งแห่งชาติ.
- Abd-Elsalam, K.A. 2003. Bioinformatic tools and guideline for PCR primer design. African Journal of Biotechnology 2 : 91-95.
- Bonert, V., and Friedman, T.C. 2007. The Thyroid Gland. In T.E. Andreoli, C.C.J. Carpenter, R.C. Griggs, and I. Benjamin (eds.), Andreoli and carpenter's Cecil essentials of medicine, 7th edition, pp.593-602. Philadelphia, United States.
- Chien, W., and Koeffler, H.P. 2012. Molecular biology of thyroid cancer. In G.D. Braunstein (ed.), Thyroid cancer, pp.35-44. United States.
- Clayman, G. 2018. Papillary Thyroid Cancer. Endocrineweb [Online]. Available from : <https://www.endocrineweb.com/conditions/thyroid-cancer/papillary-cancer> [2019,February 16]
- EMBL-EBI, 2019. What are genome wide association studies (GWAS) ? [Online]. Available from : <https://www.ebi.ac.uk/training/online/course/gwas-catalog-exploring-snp-trait-associations/why-do-we-need-gwas-catalog/what-are-genome> [2019,April 17]
- Farwell, A.P. 2014. Thyroid cancer. Clinical Thyroidology for the Pubic 7 : 11-12.
- Genetics generation. 2015. SNP's. [Online]. Available from : <http://knowgenetics.org/snps/> [2018, September 15]
- Gudmundsson, J., et al. 2009. Common variants on 9q22.33 and 14q13.3 predispose to thyroid cancer in European population. Nature Genetics 41 : 460-464.
- Gudmundsson, J., et al. 2013. Discovery of common variants associated with low TSH levels and thyroid cancer risk. Nature Genetics 44 : 319-322.

- Guo, S., et al. 2014. Significant SNPs have limited prediction ability for thyroid cancer. Cancer Medicine 3 : 731-735.
- Jendrzejewski, J., et al. 2016. Papillary Thyroid Carcinoma: Association between germline DNA variant markers and clinical parameters. Thyroid 26 : 1276-1284.
- Jetanin. 2013. SNPs: DNA for new life. [Online]. Available from :
http://www.jetanin.com/en/service/archive_detail/12 [2019,February 17]
- Joshi, M., and Deshpande, J.D. 2010. Polymerase chain reaction: methods, principles and application. International Journal of Biomedical Research 1 : 81-97.
- Kryndushkin, D.S., Alexandrov, I.M., Ter-Avanesyan, M.D., and Kushnirov, V.V. 2013. Yeast [PSI+] prion aggregates are formed by small Sup35 polymers fragmented by Hsp104. Journal of Biological Chemistry 278 : 49636-49643.
- Kumar, B.R., 2012. DNA Representation. In Munshi, A. (ed.) DNA Sequencing – Methods and Applications, pp.3-14. Croatia.
- Li, Y., and Rawlings, J. 2018. The thyroid gland and thyroid cancer. Oxford University Hospitals : 1-11.
- Lorenz, T.C. 2012. Polymerase chain reaction: basic protocol plus troubleshooting and optimization strategies. Journal of Visualized Experiments : 1-15.
- Mayo clinic. 2019. Thyroid cancer. [Online]. Available from :
<https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/thyroid-cancer/symptoms-causes/syc-20354161> [2019, April 17]
- National Center for Biotechnology Information. 1992. dbSNP short genetic variations [Online]. Available form : https://www.ncbi.nlm.nih.gov/projects/SNP/snp_ref.cgi?rs=116909374 [2018,September 15]
- National Center for Biotechnology Information. 2018. uncharacterized LOC107984003 [Online]. Available form : <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/gene/?term=loc107984003> [2019,May 5]
- Norman, J. 2016. Thyroid cancer: Follicular cancer. Endocrineweb [Online]. Available from :
<https://www.endocrineweb.com/conditions/thyroid-cancer/thyroid-cancer-follicular-cancer> [2019,February 16]

- Palimeri, S., Gousis, P., and Vlassopoulou, B. 2015. Indications of radioactive iodine ablation in papillary thyroid cancer. Hellenic Journal of Surgery 87 : 53-57.
- Ricarte-Filho, J.C., et al., 2009. Mutational profile of advanced primary and metastatic radioactive iodine-refractory thyroid cancers reveals distinct pathogenetic roles for *BRAF*, *PIK3CA*, and *AKT1*. Cancer Res 69 : 4885-4893.
- Sherman, S.I. 2003. Thyroid carcinoma. The Lancet 361 : 501-511.
- Slomka, M., Sobalska-Kwapis, M., Wachulec, M., Bartosz, G., and Strapagiel, D. 2017. High Resolution Melting (HRM) for High-Throughput Genotyping – Limitations and Caveats in Practical Case Studies. International Journal of Molecular Science 18 : 1-21.
- Sukumaran, S. 2011. Concentration determination of nucleic acids and proteins using the micro-volume bio-spec nano spectrophotometer. Journal of Visualized Experiment 48 : 2699.
- Turner, S.D. 2018. qqman: an R package for visualizing GWAS results using Q-Q and manhattan plots. Journal of Open Source Software 3 : 1-2.
- UCSC genome browser. 2013. Chromosome14p13-q32.33. [Online]. Available from : <https://genome.ucsc.edu/cgi-bin/hgTracks> [2018,September 15]
- Vaisman, F., Corbo, R., and Vaisman, M. 2011. Thyroid carcinoma in children and adolescents-systematic review of the literature. Journal of Thyroid Research : 1-7.
- Verburg, F.A., Brans, B., and Mottaghy, F.M. 2011. Molecular nuclear therapies for thyroid carcinoma. Methods 55 : 230-237.
- Yilmaz, M., Ozic, C., and Gok, I. 2012. Principle of Nucleic Acid Separation by Agarose Gel Electrophoresis. In Magdeldin, S. (ed.) Gel Electrophoresis – Principle and Basics, pp.33-40. Croatia.

ภาคผนวก

ตารางข้อมูลผู้ป่วยมะเร็งต่อมไทรอยด์ชนิด DTC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
1	RS-P 3	Female	79	CC
2	RS-P 8	Female	51	CC
3	RS-P 10	Female	27	CC
4	RS-P 11	Female	56	CC
5	RS-P 12	Female	54	CC
6	RS-P 13	Female	58	CC
7	RS-P 14	Female	48	CC
8	RS-P 15	Female	39	CC
9	RS-P 16	Female	20	CC
10	RS-P 17	Female	58	CC
11	RS-P 18	Female	44	CC
12	RS-P 19	Female	74	CC
13	RS-P 21	Female	47	CC
14	RS-P 24	Female	55	CC
15	RS-P 25	Female	55	CC
16	RS-P 27	Female	34	CC
17	RS-P 32	Male	66	CC
18	RS-P 44	Female	27	CC
19	RS-P 48	Female	40	CC
20	RS-P 52	Female	46	CC
21	RS-P 53	Female	61	CC
22	RS-P 56	Female	82	CC
23	RS-P 59	Female	56	CC
24	RS-P 61	Female	48	CC
25	RS-P 64	Female	44	CC
26	RS-P 65	Male	45	CC
27	RS-P 67	Male	55	CC
28	RS-P 68	Female	52	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
29	RS-P 69	Female	56	CC
30	RS-P 70	Female	49	CC
31	RS-P 71	Female	42	CC
32	RS-P 72	Female	53	CC
33	RS-P 74	Male	81	CC
34	RS-P 77	Female	38	CC
35	RS-P 79	Female	21	CC
36	RS-P 81	Male	64	CC
37	RS-P 84	Male	78	CC
38	RS-P 85	Female	63	CC
39	RS-P 86	Female	44	CC
40	RS-P 88	Female	50	CC
41	RS-P 90	Male	65	CC
42	RS-P 91	Female	57	CC
43	RS-P 92	Female	53	CC
44	RS-P 98	Female	54	CC
45	RS-P 99	Female	49	CC
46	RS-P 102	Female	45	CC
47	RS-P 103	Male	55	CC
48	RS-P 106	Female	53	CC
49	RS-P 107	Female	48	CC
50	RS-P 110	Male	38	CC
51	RS-P 117	Female	57	CC
52	RS-P 118	Female	57	CC
53	RS-P 122	Female	44	CC
54	RS-P 123	Female	65	CC
55	RS-P 125	Female	22	CC
56	RS-P 127	Female	53	CC
57	RS-P 131	Female	55	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
58	RS-P 133	Female	60	CC
59	RS-P 134	Female	19	CC
60	RS-P 136	Female	59	CC
61	RS-P 137	Male	33	CC
62	RS-P 142	Male	65	CC
63	RS-P 144	Female	36	CC
64	RS-P 147	Female	48	CC
65	RS-P 152	Male	63	CC
66	RS-P 153	Female	58	CC
67	RS-P 160	Female	42	CC
68	RS-P 161	Female	58	CC
69	RS-P 164	Female	58	CC
70	RS-P 167	Female	75	CC
71	RS-P 169	Female	52	CC
72	RS-P 171	Female	27	CC
73	RS-P 173	Female	28	CC
74	RS-P 174	Female	57	CC
75	RS-P 177	Male	76	CC
76	RS-P 179	Male	87	CC
77	RS-P 180	Male	62	CC
78	RS-P 182	Female	38	CC
79	RS-P 187	Female	66	CC
80	RS-P 188	Female	69	CC
81	RS-P 189	Male	41	CC
82	RS-P 191	Female	55	CC
83	RS-P 192	Female	53	CC
84	RS-P 194	Female	71	CC
85	RS-P 195	Male	67	CC
86	RS-P 197	Female	48	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
87	RS-P 201	Female	64	CC
88	RS-P 202	Female	45	CC
89	RS-P 203	Female	40	CC
90	RS-P 205	Female	68	CC
91	RS-P 206	Female	52	CC
92	RS-P 210	Female	55	CC
93	6255	Female	51	CC
94	6256	Female	71	CC
95	7005	Male	76	CC
96	7011	Female	26	CC
97	7014	Female	25	CC
98	7020	Female	57	CC
99	7021	Male	68	CC
100	7023	Female	40	CC
101	7024	Female	33	CT
102	7028	Female	-	CC
103	7065	Female	46	CC
104	7073	Female	45	CC
105	7094	Female	47	CC
106	7201	Female	41	CC
107	7206	Female	43	CC
108	7207	Female	20	CC
109	7212	Male	69	CC
110	7218	Female	64	CC
111	7221	Female	44	CC
112	7223	Female	41	CC
113	7231	Female	45	CC
114	7236	Female	31	CC
115	7249	Male	69	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
116	7252	Female	26	CC
117	7253	Female	49	CC
118	7257	Female	51	CC
119	7262	Female	61	CC
120	7271	Female	39	CC
121	7274	Male	34	CC
122	7290	Female	55	CC
123	7363	Male	39	CC
124	7370	Female	65	CC
125	7374	Female	37	CC
126	7376	Female	49	CC
127	7380	Female	60	CC
128	7385	Female	40	CC
129	7389	Female	38	CC
130	7395	Female	49	CC
131	7396	Female	42	CC
132	7414	Female	58	CC
133	7433	Female	52	CC
134	7434	Female	37	CC
135	7439	Female	61	CC
136	7442	Female	33	CC
137	7444	Female	50	CC
138	7455	Female	28	CC
139	7457	Male	57	CC
140	7458	Female	67	CC
141	7466	Female	53	CC
142	7467	Female	85	CC
143	7469	Female	29	CC
144	7479	Female	50	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
145	7552	Female	49	CC
146	7554	Female	66	CC
147	7560	Female	84	CC
148	7563	Female	50	CC
149	7565	Female	64	CC
150	7566	Male	71	CC
151	7569	Female	60	CC
152	7579	Female	59	CC
153	7585	Female	52	CC
154	7592	Male	65	CC
155	7598	Female	30	CC
156	7604	Male	55	CC
157	7609	Female	57	CC
158	7611	Female	50	CC
159	7612	Male	70	CC
160	7615	Male	63	CC
161	7617	Female	50	CC
162	7627	Female	56	CC
163	7632	Male	63	CC
164	7640	Female	64	CC
165	7656	Female	39	CC
166	7657	Female	53	CC
167	7660	Female	57	CC
168	7662	Male	63	CC
169	7665	Female	46	CC
170	7669	Female	47	CC
171	7670	Female	62	CC
172	7671	Male	88	CC
173	7680	Female	60	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
174	7689	Female	63	CC
175	7694	Female	21	CC
176	7701	Female	37	CC
177	7703	Male	53	CC
178	7706	Female	34	CC
179	7707	Male	71	CC
180	7714	Female	78	CC
181	7723	Male	68	CC
182	7727	Female	73	CC
183	7738	Female	24	CC
184	7739	Female	58	CC
185	7740	Male	48	CC
186	7743	Female	32	CC
187	7797	Female	31	CC
188	7798	Female	-	CC
189	7800	Female	50	CC
190	7804	Female	-	CC
191	7806	Female	39	CC
192	7807	Female	54	CC
193	7810	Female	53	CC
194	7811	Female	40	CC
195	7813	Male	58	CC
196	7814	Female	30	CC
197	7815	Female	83	CC
198	7835	Female	57	CC
199	7838	Female	36	CC
200	7839	Female	31	CC
201	7840	Female	50	CC
202	7841	Female	41	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
203	7847	Female	43	CC
204	7849	Female	41	CC
205	7852	Female	70	CC
206	7853	Female	44	CC
207	7854	Female	57	CC

ตารางข้อมูลคนปกติที่ไม่มีประวัติครอบครัวเป็นโรคเกี่ยวกับต่อมไทรอยด์

No.	Code	Gender	Age	Genotype
1	C-1	Female	35	CC
2	C-2	Female	21	CC
3	C-3	Female	36	CC
4	C-4	Female	21	CC
5	C-6	Female	22	CC
6	C-7	Female	24	CC
7	C-8	Female	21	CC
8	C-9	Male	21	CC
9	C-10	Female	23	CC
10	C-11	Female	21	CC
11	C-12	Male	22	CC
12	C-13	Male	22	CC
13	C-14	Male	22	CC
14	C-15	Male	22	CC
15	C-16	Male	20	CC
16	C-17	Male	23	CC
17	C-18	Male	69	CC
18	C-19	Female	63	CC
19	C-20	Male	41	CC
20	C-21	Female	34	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
21	C-22	Female	22	CC
22	C-23	Female	22	CC
23	C-24	Female	22	CC
24	C-25	Female	24	CC
25	C-26	Female	23	CC
26	C-27	Male	32	CC
27	C-29	Female	21	CC
28	C-30	Female	21	CC
29	C-31	Male	23	CC
30	C-32	Female	20	CC
31	C-33	Female	22	CC
32	C-34	Female	21	CC
33	C-35	Female	21	CC
34	C-36	Female	20	CC
35	C-37	Female	21	CC
36	C-38	Female	21	CC
37	C-39	Female	21	CC
38	C-40	Female	21	CC
39	C-41	Male	21	CC
40	C-42	Female	60	CC
41	C-43	Female	29	CC
42	C-44	Female	-	CC
43	C-45	Male	72	CC
44	C-46	Male	53	CC
45	C-47	Female	50	CC
46	C-48	Male	43	CC
47	C-49	Female	41	CC
48	C-50	Female	22	CC
49	C-51	Female	87	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
50	C-52	Female	21	CC
51	C-53	Male	21	CC
52	C-54	Male	21	CC
53	C-55	Female	21	CC
54	C-56	Male	21	CC
55	C-57	Female	20	CC
56	C-58	Male	22	CC
57	C-59	Male	21	CC
58	C-60	Male	21	CC
59	C-61	Female	21	CC
60	C-62	Male	21	CC
61	C-63	Female	40	CC
62	C-64	Male	33	CC
63	C-65	Female	20	CC
64	C-311	Female	29	CC
65	C-314	Male	31	CC
66	C-316	Female	26	CC
67	C-318	Female	23	CC
68	C-319	Female	34	CC
69	C-320	Female	27	CC
70	C-321	Female	24	CC
71	C-322	Female	29	CC
72	C-323	Male	34	CC
73	C-325	Male	33	CC
74	C-326	Female	50	CC
75	C-335	Male	34	CC
76	C-337	Female	25	CC
77	C-339	Female	27	CC
78	C-341	Female	26	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
79	C-342	Female	24	CC
80	C-350	Female	-	CC
81	C-356	Male	26	CC
82	C-358	Female	33	CC
83	C-361	Female	27	CC
84	C-362	Male	23	CC
85	C-363	Female	24	CC
86	C-368	Female	25	CC
87	C-369	Male	24	CC
88	C-370	Female	22	CC
89	C-371	Female	23	CC
90	C-374	Female	24	CC
91	C-375	Female	25	CC
92	C-378	Female	30	CC
93	C-379	Female	27	CC
94	C-383	Male	28	CC
95	C-384	Female	55	CC
96	C-385	Female	30	CC
97	C-387	Female	27	CC
98	C-388	Female	25	CC
99	C-389	Male	28	CC
100	C-390	Female	36	CC
101	C-391	Female	33	CC
102	C-392	Female	23	CC
103	C-399	Female	21	CC
104	C-401	Female	21	CC
105	C-402	Female	21	CC
106	C-405	Female	21	CC
107	C-414	Female	24	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
108	C-415	Female	26	CC
109	C-416	Female	24	CC
110	C-417	Female	24	CC
111	C-419	Female	30	CC
112	C-464	Female	42	CC
113	C-470	Female	49	CC
114	C-471	Female	66	CC
115	C-473	Female	46	CC
116	C-474	Female	35	CC
117	C-494	Female	42	CC
118	C-496	Female	53	CC
119	C-497	Female	41	CC
120	C-502	Female	55	CC
121	C-504	Female	30	CC
122	C-505	Female	43	CC
123	C-507	Female	40	CC
124	C-510	Female	47	CC
125	C-511	Female	55	CC
126	C-512	Male	35	CC
127	C-513	Female	41	CC
128	C-514	Female	24	CC
129	C-515	Female	28	CC
130	C-516	Female	30	CC
131	C-517	Male	36	CC
132	C-525	Female	55	CC
133	C-530	Female	23	CC
134	C-531	Female	28	CC
135	C-532	Female	22	CC
136	C-533	Male	28	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
137	C-535	Female	40	CC
138	C-537	Female	20	CC
139	C-538	Female	33	CC
140	C-540	Female	29	CC
141	C-541	Female	37	CC
142	C-544	Female	37	CC
143	C-546	Female	34	CC
144	C-547	Female	23	CC
145	C-548	Female	24	CC
146	C-551	Female	27	CC
147	C-552	Female	32	CC
148	C-553	Female	19	CC
149	C-554	Female	21	CC
150	C-555	Female	33	CC
151	C-557	Female	29	CC
152	C-558	Female	22	CC
153	C-559	Female	19	CC
154	C-560	Female	30	CC
155	C-561	Female	26	CC
156	C-564	Female	26	CC
157	C-568	Female	24	CC
158	C-575	Female	19	CC
159	C-576	Female	27	CC
160	C-577	Female	23	CC
161	C-579	Female	28	CC
162	C-585	Female	19	CC
163	C-586	Female	39	CC
164	C-611	Female	41	CC
165	C-612	Female	32	CC

No.	Code	Gender	Age	Genotype
166	C-613	Female	30	CC
167	C-614	Female	27	CC
168	C-615	Female	45	CC
169	C-616	Female	30	CC
170	C-617	Female	42	CC
171	C-618	Female	34	CC
172	C-619	Female	40	CC
173	C-620	Female	50	CC
174	C-621	Female	30	CC
175	C-622	Male	50	CC
176	C-623	Male	54	CC
177	C-624	Female	27	CC
178	C-625	Male	41	CC
179	C-626	Female	28	CC

การเตรียมสารละลาย

- 5X TBE (Tris-Borate-EDTA)

Tris base 54 กรัม

Boric acid 27.5 กรัม

EDTA (pH 8.0) 3.72 กรัม

เติมน้ำกลั่นให้ได้ปริมาตรสุดท้าย 1 ลิตร

- 1X TBE

5X TBE 1 ส่วน ต่อ น้ำกลั่น 4 ส่วน

- Ethidium bromide 10 mg/ml

Ethidium bromide 1 กรัม

Distilled water 10 มิลลิลิตร